

Rådet för strategisk forsknings finansieringsprinciper

Enligt beslut av rådet för strategisk forskning den 27 oktober 2025

Dessa principer tillämpas på RSF-utlysningar som öppnas efter beslutsdagen 27.10.2025.

Inledning

Rådet för strategisk forskning (RSF), som verkar i anslutning till Finlands Akademi, finansierar vetenskapligt högklassig, lösningsinriktad och fenomenbaserad forskning. RSF:s verksamhet styrs av lagen och förordningen om Finlands Akademi samt av Akademiens instruktion.

I detta dokument beskriver RSF de särskilda egenskaperna hos finansieringen av strategisk forskning; egenskaperna grundar sig på de mål som fastställts för strategisk forskning i lagstiftningen. Finansieringen av strategisk forskning följer Finlands Akademis grunder för finansieringsbeslut, om inte annat anges här.

Målen och detaljerna hos RSF:s finansieringsutlysningar beskrivs i respektive utlysningstext, medan villkoren för användningen av finansieringen, andra aktiviteter under finansieringsperioden och finansieringsperiodens slut anges i Akademiens standardvillkor för finansiering.

De målinriktade aktiviteterna inom RSF-finansierade projekt och program styrs också av riktlinjer för uppföljning och genomslagsutvärdering.

1. Den strategiska forskningen målsättningar

Rådet för strategisk forskning (RSF) finansierar problemfokuserad forskning, vars syfte är att finna lösningar på betydande samhälleliga utmaningar och problem (RP 25/2014). Strategisk forskning bidrar till att reformera och utveckla det finska samhället på lång sikt. Forskningen stöder samhällspolitiken, lösning av samhällsproblem samt utveckling av den offentliga sektorn och arbetslivet.

Målet är att stödja kunskapsbaserat beslutsfattande genom högkvalitativ flervetenskaplig forskning som överskrider disciplingränserna och att möjliggöra forskning som kan anpassas efter samhällets föränderliga informationsbehov. Dessutom eftersträvas positiva effekter på reformen av näringslivet.

RSF främjar dessa mål genom att bevilja finansiering inom RSF-program och finansiering för programdirektörer. Målen och målgrupperna för dessa bidragsformer beskrivs i tabellformat i kapitel 6.

2. Teman och prioriteringar

RSF:s lagstadgade uppgift är att årligen lägga fram initiativ för statsrådet om centrala tema- och prioritetsområden för strategisk forskning.

I samband med beredningen av temainitiativet förutser RSF betydande utmaningar för Finlands framtid, vars lösning kommer att kräva ny interdisciplinär forskning. När initiativet förbereds konsulterar RSF företrädare för högskolor, forskningsinstitut och forskarsamhället samt experter på nyttiggörandet av forskningsresultat. Forskarsamhället och kunskapsanvändare spelar en nyckelroll i utvecklingen av nya teman i samarbete.

Statsrådet beslutar årligen om teman för strategisk forskning och den övergripande prioriteringen utifrån RSF:s temainitiativ. Därefter ansvarar RSF för att inleda forskningsprogrammen och välja ut de projekt som ska finansieras.

3. RSF-finansieringens programstruktur

RSF:s andra lagstadgade uppgift är att besluta om programstrukturen för den strategiska forskningsverksamheten med stöd av statsrådets beslut om tema- och prioritetsområden.

RSF:s finansiering är finansiering i programform. Varje RSF-program baseras på ett specifikt tema som statsrådet fastställt. Inom programmen finansieras omfattande flervetenskapliga konsortier som bedriver interdisciplinär forskning. För varje program utnämns en programdirektör. Programtiden är 3–6 år. Som regel eftersträvas sexåriga program. Den långsiktiga finansieringen stöder interdisciplinärt arbete och bidrar till att lösa samhällsutmaningar.

Ett centralt särdrag i den strategiska forskningen är växelverkan mellan forskare, beslutsfattare och andra samhällsaktörer under projektets lopp. Det förutsätts att de finansierade konsortierna och programdirektörerna aktivt deltar i både det egna programmets interaktionsarbete och den gemensamma genomslagsverksamheten för strategisk forskning. (Se också anvisningarna för genomslagsverksamheten.)

4. Val av projekt som finansieras

4.1 RSF:s programutlysningar

RSF:s tredje lagstadgade uppgift är att besluta om val av forskningsprojekt utifrån samhällelig betydelse, genomslagskraft och forskningens kvalitet.

De finansierade projekten måste hålla hög vetenskaplig kvalitet men också ha samhällelig betydelse, vilket kräver investeringar i interdisciplinär forskning, samhälleligt genomslag och interaktion. Vidare kräver konsortiebaserat arbete att konsortieledaren förbinder sig med en tillräcklig insats till ledningsuppgiften.

RSF beviljar finansiering till konsortier som arbetar under en gemensam forsknings- och interaktionsplan. Forskningsplanen utarbetas för hela projektiden, även om man i de program som sträcker sig över sex år söker finansieringen i regel i två treåriga delar.

Ansökningar om finansiering från RSF-program bedöms utifrån projektens vetenskapliga kvalitet, samhälleliga relevans och genomslag. Vid bedömningen av ansökningar om RSF-finansiering utnyttjas Finlands Akademis praxis och informationssystem.

Som urvalskriterier för de projekt som finansieras använder RSF expertpanelernas bedömningar av ansökningarnas vetenskapliga kvalitet och samhälleliga relevans samt eventuella intervjuer med sökandena. Vid valet beaktas dessutom aspekter som hänför sig till bildandet av programhelheten samt eventuella övriga mål som nämnts i utlysningstexten.

När det gäller likvärdiga ansökningar ges prioritet till den ansökan som bättre förverkligar de målsättningar som nämns i kapitel 4 av Finlands Akademis grunder för finansieringsbeslut (bryta ned könsstereotyper och stärka mångfald och hållbar utveckling).

I övrigt följer RSF:s finansieringsbeslut de villkor och hinder för beviljande av finansiering som anges i Akademiens grunder för finansieringsbeslut. En förutsättning för att beviljas RSF-finansiering är dessutom att den sökande har rapporterat om ett avslutat eller pågående RSF-finansierat projekt i enlighet med givna anvisningar och inom tidsfristen.

RSF beviljar inte längre (sedan 2024 års utlysningar) finansiering för projekt vars forskningsplatser ligger utomlands. Finländska forskningsplatser kan dock ansöka om finansiering för internationellt samarbete och internationell rörlighet inom strategiska forskningsprojekt i enlighet med Finlands Akademis standardvillkor för finansiering. RSF uppmuntrar sökande att planera internationellt samarbete som stärker högkvalitativ forskning, expertis och samhälleliga lösningar i Finland.

4.2 Programdirektörsutlysning

För varje RSF-program utnämns en programdirektör på deltid. Programdirektören arbetar vid sin egen bakgrundsorganisation, t.ex. ett universitet, en högskola eller ett forskningsinstitut. Programdirektören ansvarar för utvecklingen av interaktionsarbetet på programnivå och för det programöverskridande samarbetet samt främjar den strategiska forskningens samhälleliga genomslag.

Programdirektören förväntas bidra starkt till den strategiska forskningens gemensamma program- och genomslagsverksamhet. I programdirektörens uppgifter ingår dessutom att följa programmets genomslagsmål i samarbete med projektens personal och Finlands Akademis personal.

Finansieringen av programdirektörer är en form av projektfinansiering, som söks till direktörens bakgrundsorganisation. Med finansieringen täcks lönekostnaderna för en programdirektör som arbetar deltid i sin egen organisation och driftskostnaderna för programförvaltningen. Även om programdirektörsfinansieringen vid behov också kan användas för lönekostnader för personer som bistår programdirektören, kvarstår ansvaret för programdirektörsverksamheten hos den som fått finansieringen.

Programdirektörsansökningarna bedöms av en beredningsgrupp bestående av externa experter och RSF-medlemmar.

RSF använder beredningsgruppens bedömningar av ansökningarnas kvalitet och intervjuer med sökandena som urvalskriterier. RSF fattar besluten om programdirektörer utifrån en övergripande bedömning av sökandens samhälleliga nätverk och vetenskapliga expertis i relation till programmet, kvaliteten på verksamhetsplanen och dess samhälleliga genomslag. Dessutom beaktas, precis som vid RSF:s programutlysningar, aspekter som rör utformningen av programmet som helhet samt andra mål som anges i utlysningstexten. När det gäller likvärdiga ansökningar ges prioritet till den ansökan som bättre förverkligar de övriga målsättningar som nämns i kapitel 4 av Finlands Akademi's grunder för finansieringsbeslut.

I övrigt följer RSF:s finansieringsbeslut de villkor och hinder för beviljande av finansiering som anges i Akademi's grunder för finansieringsbeslut. En förutsättning för att beviljas RSF-finansiering är dessutom att den sökande har rapporterat om ett avslutat eller pågående RSF-finansierat projekt i enlighet med givna anvisningar och inom tidsfristen.

5. Uppföljning av forskningsprojekt och genomslagsutvärdering

RSF fjärde lagstadgade uppgift är att svara för uppföljningen av forskningsprojekten och utvärderingen av deras genomslagskraft.

De finansierade projekten, inklusive programdirektörerna, rapporterar om sin verksamhet och påverkan både under finansieringsperioden och efter att finansieringen avslutats. Uppföljningen gäller både projektets forskningsmålsättningar och dess genomslagsmål. Uppföljningen och utvärderingen genomförs i enlighet med principerna om öppen och ansvarsfull vetenskap.

Syftet med uppföljningen under finansieringsperioden är att

- 1) uppmuntra projekt och programdirektörer att regelbundet se över sin verksamhet i förhållande till forskningsprogrammets gemensamma mål och projektets eller programdirektörens egna genomslagsmål
- 2) samla information med tanke på den strategiska forskningens gemensamma program- och genomslagsverksamhet och kommunikation
- 3) samla information om projektens och programdirektörernas verksamhet för genomslagsutvärderingen.

Genomslagsutvärderingen kan omfatta både pågående och avslutade program och projekt. Syftet är att bedöma det vetenskapliga och samhälleliga genomslag som redan har förverkligats och som eventuellt kommer att förverkligas i framtiden med RSF:s finansiering samt att utveckla finansieringsinstrumentet för strategisk forskning. I genomslagsutvärderingen beaktas särdrag för skilda program och projekt, samt de olika uppgifter vetenskapen har i samhället. Särskild uppmärksamhet fästs vid resultaten av interdisciplinärt arbete och dess förmåga att förnya forskning.

Enkel tillgång till forskningsresultat är en viktig faktor för att stärka det vetenskapliga och samhälleliga genomslaget både under och efter projektperioden. När det gäller strategisk forskning är forskningsdata och vetenskapliga publikationer lika viktiga som resultat som främjar samhälleligt genomslag.

6. RSF:s finansieringsinstrument

Bidragsform	Mål	Målgrupp
Program för strategisk forskning	Högkvalitativ flervetenskaplig och interdisciplinär forskning som svarar mot samhällets föränderliga informationsbehov, bidrar till att lösa viktiga samhällsutmaningar, reformerar och utvecklar det finska samhället samt stöder kunskapsbaserat beslutsfattande	Ett särskilt framstående flervetenskapligt forskningskonsortium
Finansiering för programdirektörer	Bygga upp och främja RSF-programmets forskningsbaserade samhälleliga genomslag i samarbete med programkonsortierna, andra programdirektörer, RSF och personalen vid Finlands Akademi	En framstående forskare eller person med forskningsbakgrund som har stark vetenskaplig expertis inom programmets område och dokumenterad erfarenhet av nätverksledning, samarbete med intressenter och främjande av forskningens samhällsnytta